

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۶۷۸

حقوق و تعهدات فروشنده و خریدار

در قراردادهای سنتی و قراردادهای الکترونیک

مؤلفان:

سید علی شاه صاحب

فائزه سادات شاه صاحب

انتشارات چتر دانش

سرشناسه	- شاهصاحب، سیدعلی، ۱۳۵۶
عنوان قراردادی	. Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق و تهدیات فروشند و خریدار در قراردادهای سنتی و قراردادهای الکترونیک / مؤلفان سیدعلی شاهصاحب، فائزه سادات شاهصاحب.
مشخصات نشر	: تهران: چتر داشت، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۴۷-۴
شابک	
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۶-۱۲۰.
موضوع	: قراردادها -- ایران -- Contracts -- Iran
	قراردادهای الکترونیکی -- ایران
	Electronic contracts -- Iran
	معاملات -- قوانین و مقررات -- ایران
	Transactions -- Law and legislation -- Iran*
شناسه افزوده	: شاهصاحب، فائزه سادات، ۱۳۸۳
ردیفه کنگره	: KMH۸۵۸
رده پذیری دیجیتال	: ۳۴۶/۵۵۰۲
شماره کتابشناسی	: ۹۴۴۶۸۲۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: اطلاعات رکورد کتابشناسی

نام کتاب	: حقوق و تهدیات فروشند و خریدار در قراردادهای سنتی و قراردادهای الکترونیک
ناشر	: چتر داشت
مؤلفان	: سید علی شاه صاحب - فائزه سادات شاه صاحب (دانش آموخته دانشگاه آزاد ورامین پیشوای)
ویراستار	: فائزه سادات شاه صاحب
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۴۰۲
شمارگان	: ۱۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۴۷-۴
قیمت	: ۱۱۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمنیری جاوید (اردیبهشت شمالی)، بلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن فاشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به منزله‌ی یکی از پر طرف‌دارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزوای هستند که طی سالیان متتمدی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، در حالی است که نیاز مردم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارنایذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متاثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد. کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهمترین دستاوردهای آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از بیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

فصل اول: کلیات و مفاهیم ۱۳
مبحث اول: کلیات تحقیق ۱۵
۱- بیان مسأله ۱۵
۲- سؤالات تحقیق ۱۷
۳- فرضیه‌های تحقیق ۱۸
۴- روش تحقیق و شیوه گردآوری اطلاعات ۱۸
۵- پیشینه یا سوابق تحقیق ۱۹
۶- ساختار یلسازمان دهی تحقیق ۲۲
مبحث دوم: مفاهیم و تعاریف ۲۳
۱- عقد یا قرارداد ۲۳
۲- قراردادهای سنتی ۲۶
۳- قراردادهای الکترونیک ۳۳
۴- تفسیر قانون ۳۷
۵- انحلال قرارداد ۴۰
۶- حق فسخ ۴۱
۷- حق انصراف ۴۳
فصل دوم: حقوق و تعهدات ناشی از بيع در قراردادهای سنتی .. ۴۵
مبحث اول: تسلیم کالا و برداخت ثمن ۴۷
گفتار اول: تسلیم کالا ۴۷
بند اول: مفهوم حقوقی تسلیم ۴۹
بند دوم: قدرت بر تسلیم ۵۰
بند سوم: ماهیت حقوقی تسلیم ۵۲
بند چهارم: موضوع تسلیم ۵۳
بند پنجم: زمان و مکان تسلیم ۵۵

۵۶	بند ششم: ضمانت اجرای تسليم
۵۸	بند هفتم: آثار حقوقی تسليم
۶۰	گفتار دوم: پرداخت ثمن
۶۱	مبحث دوم: ضمان درگ مبيع و ثمن
۶۳	گفتار اول: ضمان درگ مبيع.
۶۴	گفتار دوم: ضمان درگ ثمن
۶۵	مبحث سوم: حق فسخ در قراردادهای بيع سنتی
۶۶	گفتار اول: خیارات مختص بيع
۷۰	گفتار دوم: خیارات مشترک
۷۲	فصل سوم: حقوق و تعهدات ناشی از قراردادهای الکترونیک ..
۷۷	مبحث اول: تعهدات خاص فروشنده در قراردادهای الکترونیک
۷۸	گفتار اول: اطلاعات شخصی فروشنده در قراردادهای الکترونیک
۸۳	گفتار دوم: اطلاعات راجع به مورد معامله و شرایط قرارداد در قراردادهای الکترونیک
۸۴	بند اول: اطلاعات راجع به مورد معامله
۸۹	بند دوم: اطلاعات لازم در مورد شرایط قرارداد
۹۲	بند سوم: ماهیت حقوقی «حق انصاف» در قانون تجارت الکترونیک
۹۵	مبحث دوم: حقوق و تعهدات طرفین در صورت انحلال قرارداد
۹۶	گفتار اول: فسخ قرارداد الکترونیکی
۹۶	بند اول: فسخ قرارداد الکترونیکی به استناد خیارات قانون مدنی
۹۹	بند ۲- فسخ قرارداد به استناد حق فسخ مواد ۳۳ و ۳۴ قانون تجارت الکترونیکی
۱۰۱	بند ۳- فسخ قرارداد به استناد حق انصاف ماده ۳۷ قانون تجارت الکترونیکی
۱۰۶	بند اول: عدم موجودی کالا یا خدمات
۱۰۷	بند دوم: انحلال ناشی از تحويل کالای مشابه
۱۰۹	نتیجه
۱۱۵	فهرست منابع

اگر فقهای عظام در قرن‌های گذشته در کتب ارزشمند خود مسائل مربوط به قراردادها را در قالب و شکل زمان خود به رشته تحریر درمی‌آورند، که اکثر آنها به زبان عربی بود و مورد توجه و اقتباس قانون گذار ایران در قانون مدنی و دیگر قوانین قرار گرفت، هم‌اکنون پیشرفت‌های حیرت‌آوری در تمام زمینه‌ها به ویژه در زمینه برق و الکترونیک پدید آمده است و این پیشرفت‌ها وسیله‌ای برای استفاده عموم مردم شده است و به‌تبع آن، قانون گذار نیز مقررات مربوط به قراردادهایی که در بستر الکترونیک و یا فضای مجازی تشکیل می‌شود، را وضع نموده است.

قانون تجارت الکترونیک ایران مصوب سال ۱۳۸۲ در راستای توجه به نیاز و استفاده عموم مردم از وسائل الکترونیک برای معاملات و قراردادهای خود می‌باشد. بنابراین به اقتضای مان می‌طلبد که نویسنده به سراغ قوانین جدید برود و برای اقناع خاطر خود، از اینجا بگذارد تا بتواند مورداستفاده مردم این دوره و زمانه قرار بگیرد. بنا به همین دلایل نویسنده، با توجه به علاقه و افراد داشتن آثار حقوقی، پایان‌نامه خود را در جامه و فالی دیگر (کتاب) ارائه می‌نماید.

با بررسی و مطالعه قانون تجارت الکترونیک ایران می‌توان به راحتی دریافت که با وجود گذشت ۲۰ سال از عمر این قانون (۱۳۸۲)، هم‌اکنون نیز قسمت‌های زیادی از آن محل بحث و مناقشه است و جا دارد تا حقوق‌دانان و نویسنده‌گان به قسمت‌های مختلف آن بپردازنند. یکی از مسائل قابل توجه در این قانون، حقوق و تعهدات طرفین قرارداد (فروشنده و خریدار) است که در مقایسه با قانون مدنی، مطالب جدید و تعهدات ویژه‌ای را در بر دارد که البته بیشتر این تعهدات، در حمایت از مصرف‌کنندۀ، بر عهده فروشنده گذاشته شده است.

سید علی شاه صاحب - ۱۲/آبان/۱۴۰۲ هجری شمسی